Hiiumaa Valla Volikogu
Hiiumaa Vallavalitsus
Eesti Vabariigi Keskkonnaministeerium
„Hiiu Leht“

Jaan Ugam’i

Emmaste 92001,
Hiiumaa

arvamus.

Kui läksin kaks aastat tagasi klassi kokkutulekule, kellega lõpetasime koos Pärnu 1. Keskkooli aastal 1955, tervitas mind klassivend sõnadega: „Sa oled rahvavaenlane, sa sõdid nende tuuleparkide vastu!...“ Vastasin: „ Sa oled roheline, negatiivses mõttes, tähenduses ebaküps! Sa näed vaid tuult ega tea, mida need tuuelpargid kaasa toovad!“

Ja nii see kahjuks on, eriti siis, kui võhiklikkus liitub võimuga. Kui Hiiumaal oli alanud see sõda 2008/2009, siis ühel rahvakoosolekul iseloomustas seda nähet energeetikateadlane, tollase Tallinna Tehnikaülikooli dotsent Rein Oidram, kel oli kauaaegne kogemus töötamises tuuleenergia alal, ka tuuleparkide musternäidises Taanis. Ta rääkis: „Ärimehed ostavad ära poliitikud, poliitikud sõidavad üle rahvast!“ Pruunsöe tarbimine Taanis tuuleelektrijaamade hulga suurenemisel ei vähenenud, sest ebastabiilne tuuleenergia vajas kompenseerimiseks muud energiaallikat.

Ärimeeste esmane hoog rajada Hiiumaale 500 MW ja rannikumerre 1000 MW tuulegeneraatoreid (Hiiumaa enda vajadus oli alla 10 MW), pidurdus rahvaliikumisega. Sisuliselt paari kuuga, 2008.a. lõpp, 2009.a. algus, koguti üle 8000 allkirja, petitsioonile „Mina hiigeltuuleparke Hiiumaale ega Eesti rannikumerre ei taha“. Selle sõja viimane järk tänase seisuga on Eesti Vabariigi Riigikohtu 8. augusti 2018 otsus, tühistada Hiiu maakonnaga piirneva mereala planeering tuuleenergia **arendusalade** osas. Tuuleärimehed, selle energia praegused arendajad ja nende poliitilised patroonid näivad sellest mitte midagi kuulnud olevat.

Hiigeltuuleparkide kahjulikkus? Tavainimesele piisab vaid paarist lihtsast näitest. Kui rändlinnud oma aastatuhandete vältel kujunenud reisiteel satuvad sellesse hiiglaslikku hakkmasinasse, mida kujutab endast selle meretuulepargistiku pöörlevate labade rägastik, siis on tagajärjeks, Soome ornitoloogide sõnu tarvitades, katastroof. Ma ei räägi kalakoelmutele ega sukelpartide, aulide talvitusaladele tulenevast kahjust, sellest võivad rääkida täpsemalt nende alade spetsialistid. Ka allveearheoloogia, madalatel, kus rikkalikke leide võib veel oodata, ei suudaks segi pööratud merepõhjast enam midagi väärtuslikku leida. Ja kust tuuakse see materjal, mida vajatakse hiigelgeneraatorite aluste rajamiseks? Kusagil peavad maapalgesse ikkagi sellest augud järele jääma!

Ja veel! Kui need hiigelpargid romustuvad, kes need siis koristab ja kui palju see maksma läheb?... Juba leiduvat isikud, kes kinnitavad, et selleks ajaks on need pargid juba niipalju raha sisse toonud, et romude kõrvaldamine ei ole miski küsimus. Kas see siiski ei ole samasugune lastelaste taskust varastamine, nagu praegune metsade lagastamine – hea hind ju! Või huntide kaitse – edvistamine mõttes: „Teil ei ole, meil on!“

Praegusele rünnakule Hiiumaa ja Eesti mere vastu on püütud anda riiklik iseloom – vastava firma ja ministeeriumide koostööga. Aga kumb on siis ülemuslik, kas riik või rahvas?!

Möödas on ajad, kui „Stalin mõtles meie eest“. Läbi kukkus „Stalinlik põuarünnaku plaan“. Õnneks puudusid tehnilised vahendid Siberi jõgede lõunasse suunamiseks. See oleks muutnud Nõukogude Kesk-Aasia mitte õitsvaks aiaks, vaid soolasooks. Nii kinnitas meile Nõukogude Liidu veeskeemi autor Moskvas peetud kursustel 1970. aastal. Tuleb peatuda ja tagajärgede osas aru pidada. „Aeg annab arutust!“, ütleb vanasõna.

Ärgu siiski arvatagu, et olen põhemõtteline tuuleenergia vastane. See energialiik on hea, kui sellel on õige koht ja maht!... Hiiumaa jaoks väiketuulikud, mis kuuluvad kogukonnale, liidus päikesepaneelidega! Vabariigi jaoks? Üha enam tundub õige olevat akadeemik Anto Raukase seisukoht, et väikesemõõduline korralikult ehitatud ja hooldatud tuumajaam on lahendus. Enam kui avantüristlikud rahahuvidest lähtunud ebastabiilsed küsitavate tegevusjärelmitega hiigeltuulepargid. „Rahaahnus on kõigi kurjade asjade juur!“ „Säilitagem arukus ja otsustusvõime!“

Austusega Jaan Ugam,
endine keskkonnakaitsja
Eesti veemajanduses
aastatel 1961-2000

Emmastes 14. sept. 2019